

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Jan Kužela

Název práce: Běloruská historická politika mezi lety 2011–2020 a měkká bělorusizace

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Ondřej Klípa

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se zabývá podporou či umožněním omezeného rozvoje běloruské národní kultury (zejm. jazyka) ze strany Lukašenkova režimu v průběhu několika let do roku 2020. Autor dané téma sleduje v širší historické perspektivě a zároveň ho analyzuje i v souvislosti s prodemokratickými náladami v Bělorusku, které vyústily do masivních protestů v roce 2020. Autor pro svůj výzkum využívá jak obsahové analýzy vybraných internetových mediálních textů, tak rozhovory s 10 respondenty.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Text je zpracován s podrobnou znalostí tématu, je strukturován logicky, nechybí mu ani teoretické a metodologické ukotvení. Práce s prameny a literaturou je adekvátní.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykové zpracování je dostatečné, i když se zde vykytují překlepy a na několika místech zůstaly poznámky či nedokončené texty z pracovní verze diplomové práce. Poněkud nepatřičně (a disproporčně vůči ostatním částem) působí název kapitoly „stat“. Odkazy na literaturu jsou v pořádku.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: text není plagiát

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Autor zpracoval pozoruhodné téma, které i vzhledem k současnému dění ve východní Evropě působí velmi aktuálně a jeho zpracování je přínosné nejen pro akademickou obec. Z textu je také patrná autorova znalost tématu. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány důkladně, ovšem místy příliš popisně. Celkově by textu prospělo zkrácení a poněkud úspěšnější styl. Přestože autor využívá kvalitní literaturu, zejména k tématu paměťové politiky a celkově režimu Lukašenka, v práci postrádám literaturu k procesům jazykové revitalizace, které jsou dobře popsány např. na situaci v Irsku nebo mezi Lužickými Srby (viz práce Leoše Šatavy). Tato literatura by mohla zasadit kontrolovanou (omezenou) bělorusizaci do srovnání s jinými procesy, které byly sice také iniciovány shora, ale jako upřímná snaha o zachování a obrodu upadajícího jazyka čelícího asimilaci.

Rozpačitý dojem mám z „praktické části“, tj. zpracování deseti výzkumných rozhovorů. Zatímco přínosná by byla spíše souhrnná interpretace jednotlivých témat, doplněná přímými citacemi z rozhovorů (pokud by poskytly cenný autentický vhled do myšlení a pojmového prostředí respondentů), autor věnuje naprostou většinu textu převyprávění jednotlivých odpovědí všech deseti respondentů.

Jako určitý problém vidím také přílišný rozptýl teoretických konceptů, která se autor snažil v práci postihnout. Nutně pak působí dojem nedokončenosti, vyžadující širší kontext (např. typologie autoritarismu). Nejproblematičtěji působí autorovo pojetí tématu tvorby národa (nation-building), kde se dle mého soudu dopouští chyby, když přisuzuje určité výroky a názory Johannu Gottfriedu Herderovi. V celém textu ho spojuje s konceptem „civic-nation“, což je pojetí vzniklé minimálně sto let po Herderovi a hlavně je zcela v rozporu s pojetím národa u Herdera. Dále z Herdera dělá mylně a opět anachronicky autora dichotomie „civic“ a „ethnic“

národa. Příznačně přitom na několikrát citovaného Herdera ani jednou přímo neodkazuje (na jednom místě autor sám píše za zmínkou o Hederovi v závorce slovo „kde“, aniž by si však na tuto otázku odpověděl), takže se zdroj těchto mylných tvrzení nedovíme.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1/ Jakým způsobem byl v Sovětském svazu kombinován přístup „etnický“ a „občanský“ v pojetí národa a jak se to mohlo přímo dotknout vývoje běloruského národa? (náповěda: podívejte se na volně dostupný text od Rogerse Brubakera: Nationhood and the National Question in the Soviet Union and Post-Soviet Eurasia: An Institutionalist Account).

2/ Projevovala se měkká bělorusizace i ve změně přístupu vládnoucí moci např. vůči místopisu (zejm. názvosloví ulic) nebo vůči památnému místu Kuropaty?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl): B

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.